

7de til det fyldte 14de Aar. Ved Loven af 2den Mai 1855 er den Bestemmelse kommen til, at det Barn, der maa anses tilbørlig undervist, kan udtages ved det fyldte 13de Aar. Jeg tror, at Alle ville erkjende, at dette er en saa indskrænket Tid, som paa nogen mulig Maade kan tilstedes, og naar man vil sammenligne vore Bestemmelser i saa Henseende med andre Landes, f. Ex. med de os nærmest og allernærmest staaende Landes, vil man finde, at man der udstrækker Tiden langt videre, endog saa vidt, at man først betragter Skoletiden som sluttet med det 16de Aar. Jeg anser som sagt Fordringen om en vis Skoletid for at være af den allerstørste Betydning. Jeg vil overhovedet ikke kunne gaa ind paa at fremkomme med nogen Reform til Skolevæsenet uden at stille en saadan Fordring. Naar jeg ikke tror at kunne imødekomme, hvad der væsentlig tilsigtes, ad en Vej, som ligger vor Tilstand i det Hele taget nærmere og mere nærmer sig vore gjenem saa lang Tid udviklede Sædvaner, som det jo kan have Banffelighed nok at beseire, og jeg derfor har ment at maatte følge den anden Vej, som jeg først senere vil komme til yderligere at tale om, saa maa jeg blot med Hensyn hertil gjøre den Bemærkning, der ligeledes er hentet fra det statistiske Materiale, og som har sin Interesse, efter min Mening sin glædelige Interesse, nemlig at denne Ret til at udtage Børnene med det 13de Aar er saavel for Kjøbstædernes som for Landets Bedkommende kun benyttet af $\frac{1}{2}$ pCt. af de Skoleføgende. Som et tredje Punkt angaaende Skolegangen kommer jeg dernæst naturligt til at omtale, hvad der maa betragtes som et særdeles væsentlig Hovedpunkt, Skoledagene og den daglige Skoletid. Hvad Skoledagenes Antal angaar er det jo bekjendt, at dette i Bekjendtgørelsen af 18de Februar 1860 udtrykkelig blev foreslaaet, i alt Fald for Landets Bedkommende, til et Minimum af 246 Dage. Man er altsaa gaaet ud fra, at der som det Normale kunde indrømmes 119 Fridage om Aaret, men det er nu langtfra Tilfældet, at dette Tal allevegne naas. Det er forholdsvis yderst sjældent, at man er kommen ud over dette An-

tal af 246 Skoledage, men desværre er man meget hyppig kommen dybt ned under det. Jeg skal imidlertid heller ikke her fordybe mig i Enkeltheder, da jeg maatte frygte for, at mit Foredrag derved vilde blive længere, end jeg ønskede, men jeg skal dog tilføie, hvad jeg anser for tilstrækkelig betegnende, at det efter de modtagne Dplysninger viser sig, at det højeste Antal Skoledage — og Wren herfor tilkommer Svendborg Amt — er 258, og at det laveste Antal Skoledage — nemlig i Ringkjøbing Amt — er 171. Der findes altsaa en Forskjel af ikke mindre end 87 Dage mellem det højeste og laveste Antal Skoledage. Hertil kommer endnu, at disse Dage paa ingen Maade alle Steder anvendes til Undervisning af alle Børnene; det er tværtimod Tilfældet, at man paa Landet i det Væsentlige benytter Andendags Undervisning, hvortilmod det i Kjøbstæderne er mere almindeligt, at Børnene gaa i Skole hver Dag, men da faae, som det kaldes, Halvdags = Undervisning, hvilket imidlertid er et elastisk Begreb og uden stor Banffelighed kan udvides til 4—5 Timer, om det skulde være. Paa Landet er det derimod som sagt det Sædvanlige, at hvert enkelt Barn kun søger Skolen hver anden Dag. En Forfatter har sammenlignet dette med Andendags = Koldseber. Den ene Dag, da man faar Undervisningen, faar man nogen Styrkelse, men saa kommer Feberen anden Dagen derefter og svækker den Styrkelse, man har faaet, og saaledes bliver det ved at gjentage sig, saa at Resultatet nødvendigvis maa blive forholdsvis ringe. Hvorom al Ting er, saa maa det være sikkert for Alle dem, som ere noget kjendte med Skolevæsenet, at en Undervisning, selv om den i Omfang er temmelig ringe, naar den dog fortsættes Dag for Dag, har langt større Betydning end den, der saaledes stykkes ud til forskjellige Tider. Denne Side af Sagen har man ogsaa havt Die for ved Loven af 2den Mai 1855, forsaavidt som den har en Bestemmelse, der ogsaa i sin Tid fremkaldte et levende Ordskifte; som gaar ud paa, at det skal være de kommunale Skolebestyrelser tilladt, at ordne Skolegangen saaledes, at Børnene i øverste Klasse undervises 4 Dage om Ugen i de 7 Maanedes fra 1ste Oktober